

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 2/02-38

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. apríla 2003 v senáte zloženom z predsedu Jána Klučku a zo sudcov Alexandra Brostla a Ľudmily Gajdošíkovej o sťažnosti JUDr. P. P., bytom Ž., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., Ž., vo veci porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 11/00 takto

r o z h o d o l :

Základné právo JUDr. P. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 11/00 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 11. januára 2002 doručené podanie JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“), bytom Ž., zastúpeného JUDr. J. M., advokátom so sídlom Ž., označené ako „Návrh v zmysle čl. 130 písm. f) Ústavy SR na začatie konania v zmysle čl. 127 Ústavy SR“, v ktorom namietal porušenie svojich práv zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľ uviedol, že 10. decembra 1999 podal na Okresnom súde v Žiline žalobu proti odporcovi P., a. s., o ochranu osobnosti v súvislosti s obsahom článku v týždenníku M. č. 47 roku 1999, ktorá bola na tomto súde vedená pod sp. zn. 7 C 1684/99.

Keďže všetci sudcovia Okresného súdu v Žiline a Krajského súdu v Žiline vyhlásili zaujatosť, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. Nc 4/2000 z 3. februára 2000 prikázal vec na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“). Na okresnom súde je vec vedená pod sp. zn. 27 C 11/00.

Podľa sťažovateľa bol okresný súd dlhodobo nečinný napriek zaplateniu súdneho poplatku a zaslaní písomnej žiadosti o nariadenie termínu pojednávania (18. septembra 2001).

Ďalej sťažovateľ v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov požiadal o vybavenie sťažnosti predsedníčku Krajského súdu v Bratislave (27. decembra 2000) a následne aj ministra spravodlivosti Slovenskej republiky (23. apríla 2001):

«Sťažovateľ dňa 23. 04. 2001 v súlade s ustanovením § 12 ods. 2 písm. c) Zákona č. 80/1992 Zb. v znení noviel o štátnej správe súdov, vzhľadom k tomu, že po

predchádzajúcich sťažnostiach neboli odstránené prietahy v konaní podal sťažnosť na prietahy v konaní Okresného súdu Bratislava III., sp. zn. 27 C 11/00 ministromi spravodlivosti SR. Ministerstvo spravodlivosti SR písomným podaním č. 5334/01-513 z 25. 09. 2001 sťažovateľovi oznámilo, že prešetruje vybavené sťažnosti. Ďalším písomným podaním z 02. 11. 2001 ministerstvo spravodlivosti zasiela sťažovateľovi chronológiu úkonov konajúceho súdu s tým, že prietah v konaní vznikol od 07. 08. 2000 do 30. 04. 2001. V ďalšom písomnom podaní z 27. 11. 2001 MS SR sťažovateľovi oznamuje, že s výnimkou prietahov zapríčinených vyžiadanimi a predložením spisu Krajskému súdu v Žiline a následne NS SR v súvislosti s prebiehajúcim kárnym konaním je vybavovanie vecí plynulé a bezprietahové.

... Sťažovateľ podotýka, že na výzvu súdu 29. 05. 2001 doplatil ďalšie súdy poplatok, pretože pôvodne vyrúbený súdny poplatok podľa stanoviska súdu bol nesprávne určený.

Dňa 11. 6. 2001 súd nariadil termín pojednávania vo veci vôbec po prvýkrát na 28. 09. 2001.

Dňa 24. 09. 2001 súd na návrh sťažovateľa vydal predbežné opatrenie.

Dňa 28. 09. 2001 bolo vykonané pojednávanie, na ktorom sťažovateľ predniesol žalobu, žalovaná strana sa pojednávania nezúčastnila, pričom do dňa pojednávania sa žalovaná strana k samotnej žalobe nevyjadrila.

Sťažovateľ podotýka, že do prvého pojednávania vo veci predložil konajúcemu súdu viaceré listinné dôkazy v záujme riadneho zistenia skutkového stavu, a to i napriek tomu, že podľa charakteru konania (žaloba o ochranu osobnosti) je dôkazné bremeno na žalovanej strane.

Pojednávanie dňa 28. 09. 2001 bolo odročené na deň 12. 12. 2001, pričom v tento deň sa pojednávanie neuskutočnilo, pretože podľa informácie, ktorú sťažovateľ získal od svojho právneho zástupcu, a ktorú si sám overil na konajúcom súde, žalovaná strana podala námietku zaujatosti proti zákonnému sudcovi, zároveň oznámila, že sa nezúčastní z tohto dôvodu pojednávania, a preto bolo pojednávanie zrušené (odročené?) s tým, že ku dňu podávania sťažnosti nebol určený nový termín pojednávania.

... Podľa názoru sťažovateľa konanie o ochranu osobnosti svojou povahou patrí medzi veci s prioritným vybavovaním, ktorým musí byť venovaná osobitná pozornosť.

V konaniach vo veciach ochrany osobnosti viac ako v iných veciach platí zásada, podľa ktorej „neskorá spravodlivosť nie je žiadna spravodlivosť“.

Význam konania vo veciach ochrany osobnosti z hľadiska samotnej rýchlosti konania si uvedomoval aj zákonodarca, a preto v ustanovení § 200i O. s. p. určil lehoty, v ktorých sú súdy povinné konať.

... Vec, ktorá sa prejednáva konajúcim súdom, nie je z hľadiska skutkového a právneho zložitá.

Účastník konania – sťažovateľ – poskytuje konajúcemu súdu maximálnu súčinnosť, neodkladne zaplatil súdne poplatky v nie malých sumách, riadne sa zúčastnil pojednávania, na ktoré bol predvolaný a navyiac už ako uviedol poskytol súdu v záujme zistenia objektívnej pravdy dostupné listinné dôkazy, napriek tomu, že vzhľadom na povahu prejednáwanej veci je potrebné zdôrazniť, že dôkazné bremeno je na strane žalovanej.

Podľa názoru sťažovateľa zbytočné prieskumy sú spôsobené správaním štátneho orgánu, v danom prípade súdu, ktorý svojím postupom zároveň aj porušuje právo sťažovateľa na prejednanie veci v primeranej lehote.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd jeho sťažnosť prijal na ďalšie konanie a po vykonaní príslušných dôkazov rozhodol a vydal tento nález:

„Právo JUDr. P. P. priznané čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd porušené bolo.

JUDr. P. P. sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1.000.000,- (jeden milión) Sk, ktoré vyplatí Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR v lehote 1 mesiaca od vydania nálezu Ústavného súdu SR.

JUDr. P. P. sa priznávajú trovy konania pred Ústavným súdom SR tak ako budú vyčíslené, ktoré vyplatí Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, v lehote 1 mesiaca od vydania nálezu Ústavného súdu SR. “

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu 1. februára 2002 a keďže táto spĺňala predpísané náležitosti podľa § 20 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu

Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd podľa § 29 ods. 6 zákona o ústavnom súde vyzval predsedu okresného súdu, aby sa vyjadril k prijatej sťažnosti. S rovnakou výzvou sa obrátil aj na sťažovateľa.

Právny zástupca sťažovateľa sa vyjadril k sťažnosti oznámením z 12. februára 2002, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 14. februára 2002. V ňom okrem iného uviedol:

„ ... po náležitom právnom a vecnom prehodnotení podania sme spolu s klientom dospeli k tomuto záveru.

Oznamujeme Ústavnému súdu Slovenskej republiky, že trváme na ústnom pojednávaní Ústavného súdu Slovenskej republiky o prijatej sťažnosti JUDr. P. P. “

Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení z 12. marca 2002 doručenom ústavnému súdu 18. marca 2002 uviedol:

«K faktografii:

Vec žalobcu: JUDr. P. P. proti žalovanému: P., a. s. o ochranu osobnosti bola postúpená tunajšiemu súdu... Okresným súdom Žilina dňa 16. 3. 2000. Dňa 3. 4. 2000 došlo zo strany žalobcu k oprave označenia účastníka konania – žalovanej strany v zmysle § 43 ods. 1 O. s. p. / výzva zo strany súdu sa v spise nenachádza. Dňa 3. 5. 2000 – výzva na zaplatenie súdneho poplatku doručená právnemu zástupcovi žalobcu dňa 9. 5. 2000. 15. 5. 2000 – súdu bol predložený doklad o zaplatení súdneho poplatku. 7. 8. 2000 zaslaný predmetný spis na žiadosť Krajského súdu Žilina spolu so spismi žalobcu vedenými pod sp. zn. : 27 C 19/00, 27 C 20/00, 27 C 26/00 a 27 C 27/00 Krajskému súdu v Žiline k Spr. 7549/2000 Pers. Dňa 30. 4. 2001 vrátené predmetné spisy Najvyšším súdom Slovenskej republiky. Dňa 10. 5. 2001 výzva na doplatenie súdneho poplatku doručená PZ žalobcu dňa 18. 5. 2001. Doplatený poplatok – dňa 20. 5. 2001. Dňa 11. 6. 2001 vytýčený termín pojednávania na deň: 28. 9. 2001. 15. 6. 2001 – doplnenie žaloby o listiny preukazujúce tvrdenie navrhovateľa. Do toho času sa v spise nenachádzajú. Dňa 20. 6. 2001 rozšírenie žaloby. Dňa 13. 8. 2001 pripustenie zmeny žaloby doručené účastníkom konania dňa 20. 8. 2001. 20. 8. 2001 návrh na vydanie predbežného opatrenia. Dňa 22. 8. 2001 zmena návrhu

na vydanie predbežného opatrenia. Dňa 4. 9. 2001 výzva na zaplatenie poplatku za návrh na vydanie predbežného opatrenia. Výzva doručená PZ žalobcu dňa 10. 9. 2001. 12. 9. 2001 doručený súdny poplatok uhradený v kolkoch. 24. 9. 2001 vydané uznesenie o predbežnom opatrení. Uznesenie doručované žalobcovi na pojednávaní dňa 28. 9. 2001. Na pojednávaní sa nezúčastnil žalovaný, pojednávanie odročené na deň 12. 12. 2001 za účelom predvolania a výsluchu žalovaného. 3. 10. 2001 vznesená námietka zaujatosti voči konajúcemu sudcovi. Dňa 24. 10. 2001 – odvolanie voči uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia. Dňa 25. 10. 2001 žiadosť o vyjadrenie k odvolaniu protistrany. Dňa 22. 11. doručené vyjadrenie žalobcu k odvolaniu 26. 11. 2001 vyjadrenie k odvolaniu doručované žalovanému. 11. 12. 2001 písomne vznesená námietka zaujatosti voči konajúcemu sudcovi. Termín 12. 12. 2001 odročený na neurčito titulom neprítomnosti účastníkov konania – pojednávanie odročené na neurčito. 2. 1. 2002 – vyjadrenie sudcu k námietke zaujatosti a predloženie veci Krajskému súdu v Bratislave dňa 14. 1. 2002 na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Dňa 21. 2. 2002 spis vrátený Okresnému súdu Bratislava III s rozhodnutím o nevyklúčení sudcu JUDr. M. K. Dňa 22. 2. 2002 úprava sudcu k doručovaniu rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave.

K veci:

V predmetnom konaní sťažovateľa vyvstávajú dva okruhy problematiky spojenej s dĺžkou trvania súdneho procesu.

Prvý okruh súvisí s dikciou článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky z ktorej vyplýva, že každý má právo aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Druhý okruh súvisí s ustanovením § 200i ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku a teda s povinnosťou súdu rozhodnúť vo veci ochrany najneskôr do jedného roka od podania žaloby.

K prvému okruhu: ako to vyplýva z faktografického prehľadu konania v predmetnej veci sudca Okresného súdu Bratislava III, ktorému bola vec pridelená, konal vo veci plynulo s výnimkou obdobia kedy sa vec nachádzala na Krajskom súde v Žiline a následne na Najvyššom súde SR ohľadne disciplinárneho konania sudcu rozhodujúceho o predbežnom opatrení. Sudca rozhodoval o predbežnom opatrení, pričom vo veci vyslovil svoju zaujatosť. V tejto súvislosti vyvstáva otázka či sudca mal, respektíve nemal na požiadanie disciplinárneho súdu tomuto súdu spis, i s ohľadom na § 200i ods. 4 O. s. p.,

zaslať. V tejto súvislosti treba podotknúť, že predmetná kauza dovoľm si tvrdiť má osobitný charakter v tom, že sporiacou stranou je sudca, a k zapožičaniu spisu došlo v súvislosti s disciplinárnym riešením ďalšieho sudcu, ktorého postih je rovnako ovládaný plynutím lehoty s tým rozdielom, že nesplnenie požiadavky lehoty podľa § 200i ods. 4 O. s. p. nemá v občianskom súdnom konaní stanovenú sankciu na rozdiel od disciplinárneho konania pri ktorom zaniká nedodržaním stanovenej lehoty disciplinárna zodpovednosť / prekluzívna lehota. V predmetnej veci sudca urgoval navrátenie spisu písomne vo vzťahu ku Krajskému súdu v Žiline a vo vzťahu k Najvyššiemu súdu SR, ktorý po druhej urgencii spisy tunajšiemu súdu vrátil.

K druhému okruhu: treba konštatovať, že ustanovenie § 200i ods. 4 O. s. p. nepredpokladá sankciu pri nedodržaní lehoty v tomto odseku určenej. Zákonodarca túto sankciu v občianskom súdnom poriadku ani nemohol vyvodiť vzhľadom na dikciu § 120 ods. 1 veta tretia O. s. p., nakoľko súd rozhoduje na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich, alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti. Z toho vyplýva, že určujúcim faktorom súdneho konania je zistenie skutkového stavu a samotná dikcia ustanovenia § 200i nepredpokladá rýchle respektíve unáhlené rozhodnutie.

V tejto súvislosti dávam do pozornosti podanie Okresného súdu Bratislava III zo dňa 28. 9. 2001, ktoré došlo Ústavnému súdu Slovenskej republiky dňa 2. 10. 2001.

Samozrejme samostatnou problematikou je posúdenie vzťahu stanovenej zákonnej lehoty a posudzovania lehoty „bez zbytočných prieťahov“. Podľa môjho názoru zákonná lehota vyplývajúca z ustanovenia § 200i ods. 4 O. s. p. nie je určujúcou vo vzťahu k prejednaniu veci bez zbytočných prieťahov. Z dôvodu požiadavky zistenia skutkového stavu vo veci, ktorým je ovládaný celý civilný proces. Z uvedenej faktografie vyplýva, že účastníci konania dopĺňali respektíve upravovali svoje návrhy v priebehu konania a to aj po uplynutí ročnej lehoty. Do jedného roka nemal súd preukázaný skutkový stav a rozhodnutie preto nemohol vo veci vyniesť.

Z uvedeného preto požadujem sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť.

Na ústnom prejednaní veci pred Ústavným súdom SR netrvám.»

Právny zástupca sťažovateľa sa opätovne vyjadril k sťažnosti v oznámení zo 6. novembra 2002 doručenom ústavnému súdu 11. novembra 2002:

„... Dňa 12. 2. 2002 sme ústavnému súdu Slovenskej republiky na základe jeho písomnej výzvy zo dňa 1. februára 2002 oznámili, že trváme na ústnom pojednávaní Ústavného súdu SR o prijatej sťažnosti JUDr. P. P.

V súlade s § 30 ods. 1, 2 zák. č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov si dovoľujeme požiadať súd, aby s naším súhlasom v súlade s citovaným zákonným ustanovením Ústavný súd SR od ústneho pojednávania v danej veci upustil.

Vážený pán predseda senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky, po náležitom právnom a vecnom prehodnotení podania sme spolu s klientom dospeli k tomuto záveru.

Oznamujeme Ústavnému súdu Slovenskej republiky, že netrváme na ústnom pojednávaní Ústavného súdu Slovenskej republiky o prijatej sťažnosti JUDr. P. P. “

Ústavnému súdu bolo ďalej 21. novembra 2002 doručené podanie právneho zástupcu sťažovateľa z 13. novembra 2002 označené ako „Vyčíslenie trov konania“, v ktorom uviedol:

„V právnej veci navrhovateľa JUDr. P. P., nar. 11. 10. 1957, Ž. právne zastúpený JUDr. J. M., advokátom, so sídlom v Ž., o ochranu osobnosti, si uplatňujeme v prípade úspešnosti vo veci trovy konania a trovy právneho zastúpenia takto:

V zmysle Vyhlášky MS SR č. 240/1990 Zb. § 13 a § 16 v spojitosti s uznesením č. 1/1999 SAK článok 1 písm. a):

- 7. 1. 2002 – prevzatie veci a príprava zastúpenia 3. 100,- Sk

*- 7. 1. 2002 – návrh v zmysle čl. 130 pís. f) Ústavy SR na začatie konania
v zmysle čl. 127 Ústavy SR 3. 100,- Sk*

- režijný paušál – 2 x 100,- Sk 200,- Sk

S p o l u : 6. 400,- Sk

a to na účet právneho zástupcu, JUDr. J. M. , založený v SLSP, a. s., pobočke v Ž. ... “

Po doručení vyjadrenia sťažovateľa o upustení od ústneho pojednávania vo veci ústavný súd požiadal o vyjadrenie okresný súd, ktorý vo vyjadrení z 20. marca 2003 doručenom ústavnému súdu 28. marca 2003 uviedol:

„Vo veci Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 27 C 11/00 boli od 14. júna 2002 nasledovné úkony.

1. meritórne pojednávanie dňa 14. 06. 2002, žalovaný ospravedlnil neúčast' na pojednávaní, pojednávanie bolo odročené na deň 04. 09. 2002 s tým, že súd predvolá žalovaného a dvoch svedkov,

2. dňa 24. 06. 2002 bol súdu doručený návrh žalobcu na pripustenie zmeny petitu a návrh na vykonanie dôkazov,

3. dňa 02. 08. 2002 súd pripustil zmenu petitu žaloby,

4. meritórne pojednávanie dňa 04. 09. 2002, žalovaný ospravedlnil neúčast' na pojednávaní, súd vypočul dvoch svedkov, pojednávanie odročené na deň 02. 10. 2002,

5. meritórne pojednávanie dňa 02. 10. 2002, pojednávanie odročené na deň 30. 10. 2002,

6. dňa 21. 10. 2002 bolo súdu doručené žalobcovo ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní, zároveň žiadal zmeniť nariadený termín pojednávania,

7. dňa 22. 10. 2002 súd zmenil termín na 28. 11. 2002,

8. meritórne pojednávanie dňa 28. 11. 2002, súd vypočul svedkyňu – autorku článku, pojednávanie odročené na deň 14. 02. 2003,

9. dňa 11. 12. 2002 bolo doručené podanie zástupcu žalovaného, ktorým navrhol vykonanie ďalších dôkazov,

10. meritórne pojednávanie dňa 14. 02. 2003, súd opätovne vypočul svedkyňu – autorku článku, pojednávanie odročené na deň 11. 04. 2003,

11. dňa 03. 03. 2003 bol súdu doručený návrh žalobcu na zmenu petitu žaloby a doplnenie dôkazov,

12. dňa 17. 03. 2003 súd pripustil zmenu petitu žaloby.“

II.

Sťažovateľ sa svojím návrhom domáhal vyslovenia porušenia svojho práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...“, ako aj práva upraveného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého „Každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...“

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným... rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98).

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria súd považuje aj povahu prejednáwanej veci.

Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd prihliada na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone (porovnaj napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie samo osebe nepovažuje za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je potrebné vykladať a aplikovať nielen s ohľadom na lehoty uvedené v zákone, ale aj s ohľadom na povahu a konkrétne okolnosti prípadu. So zreteľom na konkrétne okolnosti sa totiž ani v prípadoch zákonom ustanovených lehôt napadnutý postup štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi,

ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00).

Sťažovateľ namietal porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru predovšetkým vo všeobecnosti, a to s poukazom na § 200i ods. 2 a 4 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého vo veciach ochrany osobnosti je súd povinný konať o veci samej najneskôr do 30 dní od podania žaloby a je povinný rozhodnúť vo veci najneskôr do jedného roka od podania žaloby. Pritom tvrdil, že tieto zákonné lehoty neboli dodržané. Konkrétne potom namietal, že za zbytočné prietahy treba považovať hlavne postup okresného súdu, ktorý spočíval v zaslaní originálu súdneho spisu (namiesto kópie) „inému súdu,“ napriek tomu, že sťažovateľ nebol účastníkom disciplinárneho konania vedeného na Krajskom súde v Žiline, ktorému bol súdny spis zaslaný.

Preskúmaním doterajšieho konania sp. zn. 27 C 11/00 pred okresným súdom z príslušného súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovné skutočnosti:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, ústavný súd z predloženého súdneho spisu okresného súdu zistil, že v konaní vedenom pod sp. zn. 27 C 11/00 ide o žalobu sťažovateľa o ochranu osobnosti proti P., a. s., vydavateľstvo týždenníka M., so sídlom B.

Ústavný súd samotnú vec nepovažoval za právne či fakticky zložitú, keďže v nej išlo o doplnenie a hodnotenie predložených dôkazov.

2. Ďalším kritériom, ktorého použitím ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných prietahov v konaní sp. zn. 27 C 11/00, bolo správanie sťažovateľa ako účastníka tohto súdneho konania. Ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľa v počiatočnom štádiu konania ako súčinnosť (neodkladne zaplatil súdne poplatky, ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní 12. decembra 2001). Sťažovateľ v ďalšom štádiu konania zmenil petit žaloby 24. júna 2002 a žiadal o zmenu nariadeného termínu pojednávania (z 30. októbra na 28. novembra 2002), v dôsledku čoho aj jeho správanie čiastočne prispelo k celkovej dĺžke konania.

Správanie druhého účastníka konania (P., a. s.) nebolo vždy súčinnosťné (neúčast' na nariadených pojednávaniach 28. septembra 2001, 14. júna 2002, 4. septembra 2002). Okresný súd však využil dostupné prostriedky podľa Občianskeho súdneho poriadku na dosiahnutie nápravy.

3. Použitím tretieho kritéria ústavný súd zisťoval, či nedošlo k namietaným zbytočným priet'ahom v konaní vo veci sp. zn. 27 C 11/00 samotným postupom okresného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti zistil, že uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Nc 4/2000 z 9. februára 2000 bola vec prikázaná podľa § 12 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku okresnému súdu a doručená tomuto súdu 16. marca 2000. Po výzve na zaplatenie súdneho poplatku doručenej s'ťažovateľovi 9. mája 2000 bol okresnému súdu predložený doklad o zaplatení súdneho poplatku 15. mája 2000.

V ďalšom období, a to od 7. augusta 2000 do 30. apríla 2001, bol spis predložený disciplinárnemu súdu, teda Krajskému súdu v Žiline, a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky. V tejto súvislosti ústavný súd dospel k záveru, že otázku, či toto obdobie možno považovať za zbytočné priet'ahy zapríčinené postupom okresného súdu, nemožno hodnotiť izolovane, t. j. bez zreteľa na okolnosti, v ktorých sa okresný súd nachádzal, ako aj na jeho ďalšie konanie a postup, ktoré nasledovali po vrátení spisu disciplinárnym súdom. Skutočnosť, že okresný súd zaslal originál spisu namiesto jeho kópie, bolo potrebné posúdiť aj s ohľadom na príslušnú zákonnú úpravu.

Podľa názoru ústavného súdu odoslanie originálu spisu alebo jeho kópie vzhľadom na existujúcu právnu úpravu je otázkou vhodnosti, a nie správnosti postupu okresného súdu. V čase, keď okresný súd zaslal disciplinárnemu súdu originál spisu, nemohol predpokladať prekážku, ktorá tým vznikne pre ďalší postup vo veci. Okrem toho okresný súd opakovane požadoval vrátenie spisu.

Ústavný súd sa preto v daných súvislostiach podrobnejšie zaoberal obdobím po vrátení spisu okresnému súdu, t. j. po 30. apríli 2001. Okresný súd vyzval 10. mája 2001 sťažovateľa na doplatenie súdneho poplatku. Pojednávanie nariadené okresným súdom na 28. september 2001 sa konalo bez prítomnosti odporcu a bolo odročené na 12. december 2001. Odporca písomne vzniesol námietku zaujatosti 11. decembra 2001 voči konajúcemu sudcovi. O tejto námietke rozhodol Krajský súd v Bratislave, ktorý nevyhlásil konajúceho sudcu a vrátil spis 21. februára 2002 na ďalšie konanie okresnému súdu.

Okresný súd v ďalšom priebehu konania nariadil pojednávanie na 24. apríl 2002 (odročené na 14. jún 2002 a znovu na 4. septembra 2002 pre neúčast' odporcu). Na ďalších pojednávaniach (4. septembra 2002 a 28. novembra 2002, 14. februára 2002 okresný súd vypočul navrhovaných svedkov aj autorku článku v týždenníku M.).

Ústavný súd dospel k záveru, že hoci okresný súd koná vo veci 36 mesiacov od toho času, ako mu bol postúpený spis, je potrebné zohľadniť okolnosti daného prípadu. Ak sa totiž od tohto celkového obdobia odráta obdobie 8 mesiacov, počas ktorého sa spis nachádzal na Krajskom súde v Žiline a na Najvyššom súde Slovenskej republiky, potom celkový čas konania okresného súdu je 24 mesiacov. Keďže po vrátení spisu okresný súd podľa názoru ústavného súdu konal vo veci plynulo a bez zbytočných prieťahov, smerujúc k zisťovaniu skutočností rozhodujúcich pre rozhodnutie vo veci samej v dokazovaní, ústavný súd je toho názoru, že napriek uvedenej dobe trvania konania túto nemožno považovať za zbytočné prieťahy v konaní.

V nadväznosti na túto skutočnosť ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu porušené nebolo.

Vzhľadom na vyššie uvedené bolo už bez právneho významu zaoberať sa žiadosťou sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia a vzhľadom na výsledok konania ústavný súd nepriznal sťažovateľovi náhradu trov konania pred ústavným súdom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. apríla 2003